

Göteborg den 28 juni 2023

Havs- och vattenmyndigheten
havochvatten@havochvatten.se

Skriftliga synpunkter gällande regeringsuppdrag om licensprövningar och beståndsuppskattningar för att möjliggöra nyetablering av småskaligt fiske, dnr 1185-2023

Sveriges Fiskares Producentorganisation ekonomisk förening (SFPO) är landets största organisation för yrkesfiskare. Föreningen företräder cirka 250 fiskefartyg som är verksamma inom det demersala fisket. Medlemmarna bedriver yrkesfiske på naturens och förvaltarens villkor. SFPO har medlemmar längs hela den svenska kusten, från Koster till Kalix. Föreningen står för ett långsiktigt hållbart fiske och medlemmarna är bland de bästa när det handlar om skonsamhet, selektivitet och kvalitet.

I ett regeringsuppdrag ska Havs- och vattenmyndigheten (HaV) utreda licensprövningar och beståndsskattningar för att möjliggöra nyetablering av småskaligt fiske. I skrivelse av den 8 juni 2023 framför myndigheten önskemål om svar på frågorna nedan, svar på dessa återfinns i relevanta delar nedan.

Inledningsvis vill framföras ett tack för det dialogmöte som vi bevistade, de synpunkter som vi där framförde vidhålls.

1. Kan nyetableringar tänkas påverka redan etablerade fiskare när det gäller möjligheter till lönsamhet?

Ja, självfallet påverkar antalet fiskare desammas lönsamhetsmöjligheter. Det som är relevant är att antalet fiskare bör motsvara de fångstmöjligheter som Sverige har. Idag har vi en situation med dåligt kvotnyttjande på flertalet demersala arter. Vidare är det relevant att antalet fiskare inte kan minska hur mycket som helst utan att infrastruktur etc. drabbas negativt, att medelåldern är mycket hög och att det finns unga som vill bli fiskare, men nekas möjligheten till följd av en onödigt restriktiv myndighetspraxis, jfr. vad som sägs om behovet av föryngring i Handlingsplan för utveckling av svenskt yrkesfiske (2021 - 2026) om föryngring på s. 34 ff. Det finns dock i vissa sammanhang anledning att begränsa tillträdet, exempelvis vad gäller burfisket efter havskräfta i det att utrymme inte finns för fler än cirka 100 burfiskare att bedriva ett lönsamt fiske.

Hur relevant upplever du denna problematik och i vilken sjö/havsområde? Beskriv gärna utförligt.

Problematiken (att nya fiskare kan försämra etablerade fiskares lönsamhet) upplevs ej som relevant i ett generellt perspektiv, se ovan.

2. Förslag på eventuella ändringar i lagtext/föreskrift för att möjliggöra fler nyetableringar.

SFPO kan inte se att det finns anledning till lag- eller föreskriftsändringar för att möjliggöra för fler nyetableringar; det som behövs är en förändring av Havs- och vattenmyndighetens alldeles för restriktiva regeltillämpning, exempelvis vad gäller licenser för krabbfiske eller trålning av havskräfta.

a) Bör lagstiftningen ändras så att överlåtbarhet av fiskelicenser/personliga fiskelicenser blir möjligt? Vilka risker och möjligheter skulle det innebära?

Ja, det är nödvändigt för att säkerställa svenskt fiskes framtid. SFPO:s uppfattningar i systemfrågan torde vara väl kända för myndigheten.

b) Enligt dagens lagstiftning ska tillgången på fisk beaktas vid nyetablering av personlig fiskelicens och fiskelicens. Bör denna skrivning utökas för att ta hänsyn till fler faktorer, såsom exempelvis fiskets omfattning eller lokala aspekter? Beskriv gärna utförligt och ge konkreta förslag på ändringar i lagstiftningen.

Nej, dagens lagstiftning är inte problemet, problemet är myndighetens alltför restriktiva praxis.

c) Bör kraven för att få förnyad fiskelicens/personlig fiskelicens ändras? Är det för höga/ för låga krav idag? Bör det prövas oftare eller mer sällan?

Nej. Däremot i detta sammanhang vill påtalas att myndigheten bör kommunicera ut när en licens upphör inom kort även till ägare/ägarna för att minska risken för regelöverträdelser. Att så behövs är en konsekvens av det nuvarande systemet med bulvaner.

Fiske i insjöarna:

d) Hur kan man genomföra ändringar i dispenshanteringen för att möjliggöra ytterligare nyetablering av personlig fiskelicens? Finns det behov av ändringar? Beskriv gärna utförligt.

Hänvisar i denna del till vad SIC anför.

Fiske i havet:

e) I enlighet med EU-regelverk finns krav på att införande av ny fiskekapacitet endast kan tillåtas om minst motsvarande mängd förs ut. I dagsläget är fiskekapacitet giltig i tre år om kapaciteten inte aktiveras, därefter kan kapaciteten inte längre användas. Det finns en marknad för detta, där befintliga fiskare har betalat för sin fiskekapacitet. Bör Sveriges tillämpning av EU:s in- och utförselregler ändras för att underlätta nyetablering i det småskaliga kustnära fisket, exempelvis genom att släppa på kravet om utförsel i segmentet med passiva redskap? Vilka för- och nackdelar skulle det innebära för nya och för redan etablerade fiskare?

Fiskekapacitet borde vara giltig under en längre tid än tre år, förslagsvis tio år. Förändringar för att underlätta för nyetableringar välkomnas, inte endast för det småskaliga kustnära fisket.

3. Övriga synpunkter?

Myndigheten måste mer ha så att säga "örat på rälsen" för att kunna fatta korrekta beslut vid tillståndsprovningar. Näringsinspel bör uppgraderas i betydelse och en positivare syn på nyetableringar måste till hos myndigheten, utan att för den sakens skull äventyra de fiskeripolitiska målsättningarna och regelverket. Fler beståndsuppskattningar kostar mer pengar och om pengar finns att tillgå är det viktigt att prioritera relevanta beståndsuppskattningar för att möjliggöra för nyetableringar. Trendförändringar i fisket (CPU) bör kunna användas som indikator för huruvida utrymme finns eller inte vid nyetableringar i viss omfattning. Avslutningsvis ser SFPO gärna en samlad regelöversynsprocess för att möjliggöra för fler nyetableringar.

SVERIGES FISKARES PO

Peter Ronelöv Olsson
Ordförande

Fredrik Lindberg
Ombudsman